



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Lubomíra Velce a soudců JUDr. Zuzany Sváčkové a Tomáše Pírka ve věci

žalobce: **R. P., DiS**, narozený xxx
bytem Xxx, Xxx
zastoupený advokátem JUDr. Janem Kučerou
sídlem Římská 104/14, 120 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká republika – Ministerstvo spravedlnosti**
sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2
jednající prostřednictvím Úřadu pro zastupování státu ve věcech
majetkových
sídlem Rašínovo nábřeží 390/4, 128 00 Praha 2

o zaplacení nemajetkové újmy, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 24. ledna 2019, č. j. 18 C 65/2015-308, ve znění usnesení ze dne 16. dubna 2019, č. j. 18 C 65/2015-325,

takto:

- I.** Rozsudek soudu I. stupně **se** v zamítavém výroku o věci samé II **mění** jen tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci 30 000 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku, jinak **se** v tomto výroku a v zamítavém výroku o věci samé IV **potvrzuje**.
- II.** Žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši 173 030 Kč, a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám JUDr. Jana Kučery, advokáta.
- III.** Žalovaná je povinna ve lhůtě patnácti dnů od právní moci rozsudku zaplatit České republice na nákladech řízení částku 2 100 Kč na účet Obvodního soudu pro Prahu 1.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ilona Jiranová

Odůvodnění

1. Odvoláním napadeným rozsudkem soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 72 000 Kč s příslušenstvím, částku 22 700 Kč s příslušenstvím a dále úroky z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 78 800 Kč ode dne 4. 1. 2016 do 14. 4. 2016 (výroky I, III a V), přičemž a v rozsahu žalobcova požadavku na zaplacení částky 900 000 Kč s příslušenstvím a částky 72 800 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl (výroky II a IV). Soud I. stupně rovněž rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 79 170 Kč (výrok VI) a dále uhradit státu náklady, které vynaložil za znalečné, a to ve výši 2 100 Kč (výrok VII).
2. Takto soud I. stupně rozhodl o žalobě, kterou žalobce odůvodnil tvrzením, že nezákonným trestním stíháním, které skončilo rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2014, sp. zn. 41 T 10/2014, jímž byl žalobce obžaloby zproštěn, mu byla způsobena nemajetková újma ve výši 1 146 300 Kč.
3. Rozsudkem ze dne 25. 4. 2017, č. j. 18 C 65/2015-95, soud I. stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobci částku 500 000 Kč s příslušenstvím, a ve zbývajících částech žalobu zamítl. Městský soud v Praze však usnesením ze dne 4. 10. 2017, č. j. 72 Co 378/2017-166, tento rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení, v němž mu uložil, aby každý ze žalobcem uplatněných nároků, tj. náhrady nemajetkové újmy za nezákonné trestní stíhání a náhrady za nezákonné omezení svobody vazbou, posoudil samostatně.
4. Poté soud I. stupně ze shodných tvrzení účastníků řízení a na podkladě provedeného dokazování zjistil, že trestní stíhání žalobce (pro podezření ze spáchání zvláště závažného zločinu pohlavního zneužití a zločinu týrání svěřené osoby) bylo zahájeno usnesením Policie České republiky ze dne 21. 11. 2013, č. j. KRPA-423480-21/TC-2013-001176-Še, která jej dne 26. 11. 2013 zadržela v zaměstnání, kde mu sdělila obvinění. Dne 28. 11. 2013 byl žalobce vzat do vazby (na základě usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 z téhož dne, č. j. 43 Nt 120/2013), odkud byl dne 24. 1. 2014 propuštěn. Ve dnech 17. 9. 2014 až 19. 9. 2014 a 10. 11. 2014 až 11. 11. 2014, se uskutečnila hlavní líčení, při nichž byl vyslechnut žalobce, svědkyně V. N. a J. N. a dále byly provedeny důkazy celkem třemi znaleckými posudky, z nichž vyplynulo, že žalobcovy nezletilé dcery L. B. N. i J. S. N. při konfliktech rodičů převzaly postoje matky a vytvořily si k žalobci, kterého již v minulosti zavrhnly, záporný vztah, což vše pak vyústilo v jejich sdělení, že je žalobce sexuálně zneužíval. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 11. 11. 2014, sp. zn. 41 T 10/2014, který nabyl právní moci dne 7. 1. 2015, byl žalobce obžaloby zproštěn. Dále soud I. stupně zjistil, že žalobce návrh, jímž dne 19. 8. 2013 zahájil opatrovnické řízení o úpravu styku s nezletilými dcerami, vzal dne 2. 12. 2013 zpět, neboť se v té době nacházel ve vazbě. V účastnické výpovědi pak žalobce uvedl, že při zadržení policií byl v zaměstnání sám. V tomto zaměstnání po propuštění z vazby pokračoval, v tanečním projektu Xxx však již mohl vystupovat (pro absenci v době vazby) pouze v alternaci. Trestní stíhání spolu s výkonem vazby vyvolalo u žalobce xxx, které léčil xxx xxx. Problémy v komunikaci s okolím, jimiž žalobce v té době trpěl, potvrdily i svědkyně K. K. a J. J.. Podle svědka M. Z., který je žalobcovým kolegou na xxx xxx, období vazby ovlivnilo rovněž žalobcovu fyzickou kondici. MUDr. Alena Gayová (která s PhDr. Karlem Humhalem vypracovala v trestním řízení jeden ze znaleckých posudků), zopakovala, že negativní vztah nezletilých dcer k žalobci byl (zřejmě) způsoben výchovnými závadami v rodině, vzetí žalobce do vazby pak mohlo upevnit víru dcer v to, že otec učinil něco špatného. Z rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2017, č. j. 16 Co 33/2017-63, soud I. stupně dále zjistil, že poškozenému, který byl nezákonně trestně stíhán pro trestný čin znásilnění (jehož se měl dopustit na nezletilých vnučkách jeho manželky) bylo přiznáno odškodnění ve výši 150 000 Kč (poškozený přišel o rodinné i přátelské vazby). Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 6. 10. 2015, č. j. 12 Co 130/2015-174, bylo poškozenému přiznáno zadostiučinění ve výši 300 000 Kč, a to za nezákonné trestní stíhání pro trestný čin křivé výpovědi a nepravdivého znaleckého posudku (medializací této věci došlo k úbytku jeho zakázek a k narušení jeho vazeb s okolím). Poškozenému, jehož nárok byl řešen

v řízení vedeném Městským soudem v Praze pod sp. zn. 29 Co 375/2015 pak bylo přiznáno zadostiučinění za nezákonné trestní stíhání (pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby) ve výši 434 000 Kč, a to především proto, že trvalo téměř osm let. Dne 3. 7. 2015 žalobce uplatnil u žalované nárok na finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu měla být způsobena nezákonným trestním stíháním a nezákonným držením ve vazbě, a to ve výši 315 900 Kč, na což žalovaná reagovala dne 10. 10. 2017 sdělením, že předmětnou žádost obdržela a poté žalobci uhradila částku 78 800 Kč (z toho částku 50 800 Kč za nezákonné omezení osobní svobody vazbou a částku 28 000 Kč za nezákonné trestní stíhání) a dále poskytla žalobci omluvu.

5. Uvedená skutková zjištění prvostupňový soud následně právně posoudil podle § 5 písm. a), b), § 7 odst. 1, § 13 odst. 1, § 31a odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci, a s poukazem na články 5 a 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod uzavřel, že zahájením trestního stíhání, které skončilo rozsudkem, jímž byl žalobce obžaloby zproštěn, má stejné následky jako nezákonné rozhodnutí, v jehož důsledku žalobci vznikla nemajetková újma. Při rozhodnutí o výši finanční satisfakce soud I. stupně předně zkonstatoval, že žalobci hrozil po dobu jeho trestního stíhání, tj. po dobu jednoho roku trest odnětí svobody v rozpětí od dvou do deseti let (tedy v sazbě vyšší než průměrné, i když s ohledem na jeho dosavadní trestní bezúhonnost bylo možno předpokládat uložení trestu odnětí svobody při dolní hranici zmíněné trestní sazby). Předmětné trestní stíhání spolu s dvouměsíčním výkonem vazby vyvolalo u žalobce xxx, pro které se doposud léčí. Zásadní zásah do ostatních oblastí žalobcova života pak již soud I. stupně neshledal. Tvrzené finanční potíže ani zhoršení kvality vztahu s nezletilými dcerami totiž žalobce neprokázal. Po porovnání s obdobnými případy (odškodnění za nezákonná trestní stíhání) soud I. stupně přiznal žalobci zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu byla způsobena nezákonným trestním stíháním, ve výši 100 000 Kč. Vzhledem k tomu, že žalovaná již z tohoto titulu zaplatila žalobci částku 28 000 Kč, soud I. stupně jí uložil povinnost zaplatit žalobci ještě částku 78 000 Kč s příslušenstvím, přičemž ve zbývající části tohoto nároku, tj. co do žalobcova požadavku na zaplacení částky 900 000 Kč, žalobu zamítl. Za omezení svobody vazbou (s možností návštěvy a telefonního hovoru jedenkrát za čtrnáct dnů), které byl žalobce nucen strpět po dobu šedesáti dnů, mu soud I. stupně přiznal zadostiučinění ve výši 1 200 Kč za každý den s tím, že za období, kdy bylo odloučení žalobce od okolního světa zřejmě náročnější, tj. o vánočních svátcích (tři dny) a v době ukončení starého roku a na počátku nového roku (dva dny) částku 1 500 Kč za každý z těchto dnů, tj. celkem částku 73 500 Kč. S přihlédnutím k tomu, že žalovaná již tento nárok žalobce částečně odškodnila, a to částkou 50 800 Kč, soud I. stupně jí uložil povinnost zaplatit z tohoto titulu žalobci ještě částku 22 700 Kč s příslušenstvím, a ohledně částky 72 800 Kč s příslušenstvím žalobu zamítl. Výrok o náhradě nákladů řízení odůvodnil odkazem na § 142 odst. 3 o. s. ř.
6. Proti tomuto rozsudku, a to pouze proti jeho zamítavým výrokům, podal žalobce včasné odvolání. V něm předně znovu popsal rodinnou situaci, v níž se ocítl. Soudu I. stupně pak v souvislosti s tím vytkl, že nepřihlédl k významnému zhoršení kvality vztahu žalobce a jeho nezletilých dcer. Jakkoliv si je totiž žalobce vědom, že jeho vztah s dětmi nebyl před zahájením trestního stíhání (výhradně) dobrý, v průběhu předmětného řízení se zhoršil, a po jeho skončení je zcela zničen, neboť ani ve spolupráci s odborníky a OSPOD se nepodařilo najít řešení směřující k obnovení vzájemného kontaktu (nemluvě o obnově skutečného vztahu). Před zahájením trestního řízení se sice nezletilé dcery v přítomnosti matky vyjadřovaly o žalobci negativně, ale jinak se k němu chovaly normálně. Za současného zdůraznění xxx, jimiž v souvislosti s trestním stíháním trpěl, a pro které zásadním způsobem omezil své kontakty s okolím, proto žalobce navrhl, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadených výročních zrušil a v tomto rozsahu vrátil věc soudu I. stupně k dalšímu řízení.
7. Žalovaná, která se s rozsudkem soudu I. stupně zcela ztotožnila, navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v odvoláním napadeném výroku jako věcně správný potvrdil.

8. Odvolací soud z podnětu a v rozsahu podaného odvolání přezkoumal rozsudek soudu I. stupně včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), přičemž poté doplnil dokazování, a to rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 12. 10. 2017, č. j. 15 C 194/2012-486, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 17. 9. 2018, č. j. 68 Co 176/2018-543, jimiž bylo poškozenému, který byl rovněž nezákonně trestně stíhán pro trestný čin pohlavního zneužívání (tj. s hrozbou trestu odnětí svobody od dvou do deseti let), v tomto případě po dobu dvou let a čtyř měsíců, finanční zadostiučinění ve výši 90 000 Kč, čímž byly zohledněny zásahy do více oblastí jeho běžného života (psychické obtíže, ztráta zaměstnání a s tím související finanční problémy, i ukončení vztahu s tehdy nezletilou dcerou). Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 18. 8. 2016, č. j. 28 C 257/2015-357, ve spojení s rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 15. 6. 2017, č. j. 53 Co 92/2017-391, bylo poškozenému za nezákonné trestní stíhání pro trestný čin znásilnění (za což mu hrozil trest odnětí svobody až na dvanáct let), které trvalo tři roky a osm měsíců, a částečně proběhlo i vazebně, odškodnění ve výši 160 000 Kč, jímž byly rovněž zohledněny zásahy do více oblastí jeho života (medializací věci totiž došlo k ukončení obchodní spolupráce s jeho kadeřnickým salonem i k odlivu klientů, opustila jej partnerka a pro deprese, které se u poškozeného tehdy projeví, se doposud léčí). V případě řešeném rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 2. 10. 2018, č. j. 10 C 206/2017-111, poškozený obdržel za nezákonné trestní stíhání pro trestný čin pohlavního zneužívání (za což mu hrozil trest odnětí svobody v rozpětí od jednoho do osmi let), které trvalo dva roky, a jímž došlo k rozvrácení jeho rodinného života a celkové sociální izolaci (sousedé ve vesnici jej odsuzovali a přestali s ním komunikovat) zadostiučinění ve výši 100 000 Kč a omluvu žalované. Případ řešený rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 22. 11. 2018, č. j. 10 C 183/2017-106, byl odškodněn částkou 110 000 Kč, která byla přiznána poškozené za nezákonné trestní stíhání pro trestný čin pohlavního zneužívání, v němž jí po dobu jednoho roku a dvou měsíců hrozil trest odnětí svobody v rozpětí od šesti měsíců do čtyř let, přičemž bylo zohledněno, že se u ní projevila posttraumatická stresová porucha, pro což nezvládla složit maturitu ani přijímací zkoušky na vysokou školu, a rodina i spolužáci se od ní odvrátili (§ 213 odst. 4 o. s. ř.). Po takto doplněném dokazování dospěl odvolací soud k závěru, že odvolání žalobce je důvodné pouze částečně.
9. Pro své rozhodnutí si soud I. stupně opatřil dostatek skutkových zjištění, ze kterých odvolací soud po jejich doplnění, rovněž vychází. Soud I. stupně provedl v této věci dokazování v potřebném rozsahu, z provedených důkazů vyvodil odpovídající skutková zjištění a věc i přílehavě právně posoudil. S ohledem na to, že se odvolací soud s logickým a pečlivým odůvodněním napadeného rozsudku plně ztotožňuje, pro stručnost proto na ně v podrobnostech odkazuje. K odvolacím námitkám žalobce pak odvolací soud pouze doplňuje, že soud I. stupně postupoval správně, když dovodil, že žalobci náleží finanční zadostiučinění, neboť se v daném případě jednalo o nezákonné zahájení a následné vedení trestního stíhání, přičemž následné zproštění obžaloby mělo stejné důsledky jako zrušení nezákonného rozhodnutí (§ 8 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb.), což ostatně nezpochybňovala ani žalovaná, která požadavku žalobce na odškodnění zmíněné nemajetkové újmy částečně vyhověla, neboť mu poskytla přiměřené zadostiučinění ve výši 78 800 Kč. Dále soud I. stupně postupoval správně, když se při určení konkrétní výše zadostiučinění řídil zásadou přiměřenosti a předvídatelnosti odškodnění konkrétní výše zadostiučinění řídil zásadou přiměřenosti a předvídatelnosti odškodnění (srovnej například rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2015, č. j. 30 Cdo 1747/2014. Žalobce byl vystaven nepříznivým důsledkům trestního stíhání po dobu jednoho roku, kdy mu hrozil trest odnětí svobody v rozpětí od dvou do osmi let. Těmito skutečnostmi vyvolané psychické problémy byl nucen řešit psychoterapií. Délka předmětného řízení, v němž bylo třeba vyslechnout řadu svědků, a jehož výsledek závisel i na znaleckých posudcích, byla zmíněné procesní složitosti věci přiměřená. Po propuštění z vazby žalobce pokračoval ve svém dosavadním zaměstnání a mohl se účastnit i tanečního projektu Xxx, byť pouze v alternaci. K ukončení vztahu nezletilých dcer se žalobcem došlo dle zmíněných znaleckých posudků, jejichž závěry byly potvrzeny výpověďmi znalců MUDr. Aleny Gayové a PhDr. Karla Humhala, ještě před zahájením trestního stíhání. Nezletilé dcery L. B. N. i J. S. N. se totiž (dle

znaleckých zjištění) při konfliktech rodičů, které trestnímu stíhání předcházely, přiklonily na stranu matky, převzaly její postoje a na tomto základě si vytvořily k žalobci záporný vztah, který znalci označili jako žalobcovo zavržení. Povaze trestné činnosti, pro kterou byl žalobce nezákonně stíhán (trestný čin proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti), délce trestního stíhání, výši trestu, který žalobci hrozil i následkům, které tím byly žalobci způsobeny, proto i podle odvolacího soudu odpovídá zadostiučinění ve výši 100 000 Kč, které je současně srovnatelné s výší odškodnění poskytnutého poškozeným v obdobných případech.

10. Nadto odvolací soud přihlédl k tomu, že se žalobce domáhá satisfakce za nezákonné trestní stíhání již od roku 2015 (konkrétně od 3. 7. 2015, kdy podal žalobu v projednávané věci), tj. po dobu více než čtyř let. Ve snaze předejít dalšímu odškodňovacímu řízení, proto odvolací soud rozsudek soudu I. stupně v jeho v zamítavém výroku o věci samé II změnil tak, že žalovaná je povinna poskytnout žalobci finanční zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu v souvislosti s nezákonným trestním řízením vznikla ještě ve výši 30 000 Kč (§ 220 odst. 1 písm. b/ o. s. ř.), přičemž ve zbývající části tohoto výroku rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
11. Odvolací soud pak souhlasí se soudem I. stupně i v jeho závěru, že omezení osobní svobody žalobce vazbou, které byl nucen strpět po dobu šedesáti dnů, je přiměřené zadostiučinění ve výši 1 200 Kč za každý den vazby, přičemž za období, kdy pro něj bylo odloučení od okolního světa tíživější, tj. po dobu tří dnů vánočních svátků a po dobu dvou dnů na přelomu roku 2013 a 2014 částkou 1 500 Kč za každý z těchto dnů. Odvolací soud proto rozsudek soudu I. stupně v zamítavém výroku o věci samé IV rovněž jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
12. O náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3, ve spojení s § 224 odst. 2 o. s. ř., v souladu s nímž procesně úspěšnému žalobci náleží náhrada nákladů, které vynaložil na své právní zastoupení. Odměna žalobcova advokáta za každý úkon právní služby, který v této věci realizoval, je podle již ustálené soudní judikatury dána tarifní hodnotou 50 000 Kč (§ 9 odst. 4 písm. a/ vyhlášky č. 177/1996 Sb.) a odpovídá tak částce 3 100 Kč za každý žalobcem uplatněný nárok. Za situace, kdy předmětem řízení byly dva samostatné nároky na odškodnění nemajetkové újmy, proto byla žalobci přiznána náhrada nákladů sestávající z odměny jeho advokáta za dvacet dva úkony právní služby (za převzetí věci, sepis žaloby, repliku k vyjádření žalované ze dne 19. 11. 2015, částečné zpětvzetí žaloby ze dne 7. 2. 2017, účast na jednání prvostupňového soudu dne 16. 2. 2017, vyjádření ze dne 16. 3. 2017, účast na jednání soudu I. stupně dne 25. 4. 2017, sepis odvolání ze dne 14. 6. 2017, vyjádření k odvolání žalované ze dne 20. 6. 2017, účast na jednání soudu I. stupně dne 4. 10. 2017, vyjádření ze dne 17. 4. 2017, účast na jednání prvostupňového soudu dne 15. 5. 2018, vyjádření ze dnů 13. 6. 2018 a 11. 7. 2018, účast na jednání soudu I. stupně dne 4. 10. 2018, vyjádření ze dnů 22. 10. 2018 a 10. 12. 2018, účast na jednání soudu I. stupně dne 20. 12. 2018, vyjádření ze dne 15. 1. 2019, účast na jednání prvostupňového soudu dne 24. 1. 2019, sepis odvolání ze dne 16. 4. 2019 a účast na jednání odvolacího soudu dne 29. 4. 2020 po 6 200 Kč (§ 7 odst. 1, § 9 odst. 4 písm. a/, § 11 odst. 1 a § 12 odst. 3 zmíněné vyhlášky), dále náhrada hotových výdajů tohoto advokáta dvacet dvakrát po 300 Kč (§ 13 odst. 3 téhož tarifu) a 21 % DPH ve výši 30 030 Kč, celkem 173 030 Kč.
11. Vzhledem k tomu, že odvolací soud opomněl při vyhlášení rozsudku rozhodnout nákladech řízení vynaložených státem (§ 148 odst. 1 o. s. ř.), a s přihlédnutím k tomu, že podle § 214 odst. 2 písm. e) o. s. ř. není k odvolání proti výroku o nákladech řízení třeba nařizovat ústní jednání, odvolací soud své opomenutí napravit podle § 166 odst. 2 a § 211 o. s. ř. výrokiem III.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu I. stupně, jehož přípustnost za podmínek stanovených v § 237 o. s. ř. přezkoumá dovolací soud.

Praha 29. dubna 2020

JUDr. Lubomír Velc v.r.
předseda senátu